

nyhetsbrev för informationsspecialister

Nr 1 2007

InfoBrief är ett elektroniskt nyhetsbrev som i första hand vänder sig till medlemmar i SFIS (Svensk Förening för Informationsspecialister). InfoBrief är en fortsättning på "Online- och webbnyheter", SFIS tidigare nyhetsbrev med Lars Klasén som redaktör.

Tanken är att InfoBrief skall utkomma regelbundet, med minst tio nummer per år och innehålla nyheter inom informationsbranschen. I första hand kommer vi att behandla internationella nyheter men självfallet kommer även viktiga svenska händelser att återges. Fokus kommer att ligga på digital information: nya databaser, nya aktörer på området, viktiga trender i tiden. Vad händer med Google och andra sökmotorer? Vilka företag köper upp varandra och hur utvecklas de ekonomiskt? Library 2.0 och Open Access – kommer dessa trender att förändra världen?

Redaktör är Jakob Harnesk, biblioteks- och informationskonsult, Lund

Rykten om köp av Elsevier

Under en tid har rykten – återigen – cirkulerat om att förlaget och informationsproducenten *Reed Elsevier* är till salu. Köpare sägs antingen vara privata riskkapitalister eller det holländska förlaget *Wolters Kluwer*.

Elsevier ger ut ca 2 000 vetenskapliga tidskrifter och är därmed det största förlaget på tidskriftsområdet. Wolters Kluwer omfattar bl.a. varumärkena *Lippincott* och *Ovid*.

Om sammanslagningen/uppköpet skulle bli verklighet bildas en ny jätte inom informationsindustrin. Elsevier omsatte 2005 närmare 9 miljarder dollar och Wolters-Kluwer ca 3,4 miljarder dollar.

Ett tidigare försök i slutet av 1990-talet att slå samman de båda företagen stupade dock på att EU-kommissionen satte upp så stränga krav så att affären gick om intet.

Källa: UKSG Serials E-news, Buziaulane, Library Journal

Scientific Commons samlar Open Access-material

Ett nytt initiativ för att tillgängliggöra forskningsmaterial har sett dagens ljus. Det handlar om *Scientific Commons*, som produceras av University of St Gallen i Schweiz. Man säger sig ha indexerat 13 miljoner vetenskapliga fulltextdokument och 6 miljoner författare. Databasen byggs upp genom att man hämtar fritt material från öppna arkiv (med hjälp av OAI-PMH-protokollet, för alla er teknik-nördar out there).

En intressant detalj är hur man relaterar författare till varandra, vilket kan göra det lättare att förstå hur forskningen inom ett område ser ut. Annat intressant är att man erbjuder personliga sökprofiler via RSS.

Scientific Commons är värda att hålla ögonen på – än så länge är det bara en beta-version.

(<http://en.scientificcommons.org/>)

ByggTorget läggs ned

Det är inte bara Arbetslivsbiblioteket som försvinner som en nationell informationsresurs. Nu läggs även *Byggtorget Kunskapsbanken* ned.

Vid årsskiftet lade *InfoTorg* ned Byggtorget. Därmed försvinner även Kunskapsbanken och publikationerna *Byggreferat*, *Nya Byggregler*, *VaNytt* och *Avfallsnytt*.

Byggtorget Kunskapsbanken har framförallt innehållit information inom fastighets- bygg- och miljöområdet. Vid nedläggningen innehöll den ca 330 000 referenser till fack- och dagspressartiklar,

forskningsrapporter, författningar, konferenshandlingar, böcker, nyhetsnotiser m.m.

Byggtorget tillhörde tidigare Byggdok, men köptes av InfoData (InfoTorg) i slutet av 2003.

Källa: InfoTorg, Biblioteksrelaterat

PubMed Central – nu även i England

PubMed Central är ett Open Access-initiativ från National Institute of Health i USA (som ju också producerar Medline), för arkivering och tillgängliggörande av medicinska vetenskapliga artiklar.

Nu lanserar nio brittiska forskningsfinansiärer, bland dem Wellcome Trust, *UK PubMed Central* (UKPMC). Man kräver att all forskning som betalats av dessa organisationer också skall vara fritt tillgänglig, fullt sökbara och utförligt länkade till andra informationsresurser. British Library kommer att sköta drift och marknadsföring.

(<http://www.ukpmc.ac.uk/>)

Arbetslivsbiblioteket förs över till SU

En tråkig och förtida julklapp var stängningen av *Arbetslivsbiblioteket*, vars innovativa tjänster under lång tid varit ett föredöme i bibliotekssverige.

I dagarna har det blivit klart att Arbetslivsbibliotekets samlingar förs över till Stockholms universitet. Enligt regleringsbrevet får Arbetslivsinstitutet använda högst 3 miljoner kr för överflyttningen. Pengarna är ett

engångsbelopp. Flytten skall vara genomförd innan Arbetslivsinstitutet stänger för gott, dvs den 30 juni 2007.

Arbetslivsbiblioteket innehåller ca 80 000 volymer inom områdena arbetsliv, arbetsmarknad och arbetsmiljö.

Källa: Biblioteksbladet, Statsliggaren

CSA slås ihop med ProQuest

Strax före jul annonserades att *Cambridge Information Group* (CIG) köpt upp databasproducenten *ProQuest Information and Learning* för 222 miljoner dollar. CIG producerar *databasplattformen CSA* (*Cambridge Scientific Abstracts*) och äger också *Bowker* och *RefWorks*. Enligt uppgifter kommer man att integrera ProQuests och CSA:s databaser.

ProQuest har under 2006 varit föremål för undersökning av sin bokföring under de senaste åren.

Källa: CSA, Information Today

Nu möjligt beställa enstaka titlar via ebrary

E-boksplattformen *ebrary*, som licensieras av ett antal svenska universitets- och högskolebibliotek, lanserade nyligen beställningsplattformen EBOP (E-book Ordering Platform). Bibliotekarier kan där se titlar i fulltext, beställa enstaka titlar eller sätta ihop egna kollektioner. Ebrarys e-bokssamling innehåller för närvarande 32.000 böcker från 260 förlag.

Allt fler ansluter sig till Portico

Karolinska Institutet blev nyligen första svenska universitet att ansluta sig till *Portico*, som erbjuder garanterad tillgång till e-tidskrifter. Portico är öppen för både bibliotek och förlag.

Om en tidskrift upphör eller byter förlag finns risk att den framtida tillgången försvåras, liksom naturligtvis om servrar brinner upp eller havererar. Avgiften som ett bibliotek betalar till Portico kan ses som en försäkringspremie och baseras på bibliotekets totala förvärvskostnader. En mediebudget på 10 miljoner kr ger en försäkringspremie på 6 700 dollar.

Allt fler förlag ansluter sig nu till Portico. Bland stora förlag märks Wiley, IEEE, Elsevier, Taylor & Francis, Oxford University Press, SAGE, Institute of Physics, Haworth m.fl.

Bakom Portico står bl.a. JISC och Library of Congress.

Källa: Portico, Karolinska Institutet

Evergreen – ett Open Source biblioteksdata-system

Kliar det i Linux-fingrarna – känns biblioteksdatasystemet för dyrt? Nu finns ett Open Source biblioteksdatasystem, som kallas för *Evergreen* och kan laddas ned utan kostnad.

Systemet har utvecklats vid *Georgia Public Library*. Version 1.0 har nu installerats i PINES, ett biblioteksnätverk i Georgia som omfattar 252 bibliotek med närmare 9 miljoner bibliografiska poster och 1,6 miljoner aktiva låntagare.

Ett annat och äldre Open Source-system, *Koha*, har inte kunnat användas i så här stor skala. Evergreen har en del intressanta funktioner, som automatisk stavningskontroll.

(<http://open-ils.org/>)

Sverige halkar efter i bredbandet

Mer än hälften, 51 %, av den svenska befolkningen har numera tillgång till bredband. Men ändå hamnar Sverige efter både Danmark, Norge och Finland, där bredbandet når 63, 57 respektive 53 % av befolkningen.

Ändå är bredbandet både billigare och snabbare i Sverige. En uppkoppling på 8 megabit per sekund kostar i Sverige 30-40 Euro, medan man i de övriga nordiska länderna kan få betala det dubbla.

Källa: Post- och Telestyrelsen

Eniro köper okänd (?) svensk portaltjänst

Leta.se är en svensk portaltjänst som i alla fall jag aldrig hade hört talas om, men det säger säkert mer om mig än om *leta.se*. Eniro visste i alla fall och man har nu köpt 100 % av aktierna i *leta.se*, för en köpesumma av 48 miljoner kr.

Leta.se är en allmän portalsida, som överraskar positivt på mig vid en första anblick. I dagsläget har man drygt 1 miljon besök per vecka. Omsättningen 2006 låg på ca 7 miljoner kr, och vinsten före avskrivningar låg på 6 miljoner kr.

Recensioner av databaser och plattformar

Bokrecensioner är lätta att hitta på nätet, filmrecensioner lika så. Men var recenseras databaser?

Jo, av Peter Jacsó, på webbplatsen Peter's Digital Reference Shelf. Peter granskar kritiskt, skriver initierat och utförligt om vad som är bra och dåligt, om vad som är nytt och vad producenten borde låtit bli.

Under det senaste halvåret har Peter bl.a. recenserat följande storheter:

- Web of Science
- Scirus
- Google Book Search
- LISTA
- Science Direct

(<http://www.gale.com/reference/peter/>)

Genomarbetade recensioner av databaser och andra digitala informationsresurser kan man också finna i *The Charleston Advisor*. I januari 2007 publicerade man en intressant jämförelse mellan Scopus (Elsevier) och Web of Science (Thomson). Båda två sammanfattas med betyget 7, av 8 möjliga. Men båda får också omdömet: "Extremely expensive with normal database standards".

Man framhåller att den viktigaste skillnaden mellan de två är att Scopus täcker en bredare samling tidskrifter, medan WoS spänner över en betydligt längre tidsperiod, om man är villig att köpa backfiles.

(www.charlestonco.com/)

Programmet nu klart för Nordiska IoD-konferensen 2007

Den 18-19 juni 2007 arrangerar SFIS den 13: nordiska IoD-konferensen. Programmet, som innehåller flera internationella talare, är nu klart och utlagt på konferenswebben.

Konferensen äger rum på Stockholms universitet, i Aula Magna.

(<http://nordiod2007.sfis.nu/>)

Bisnode köper Agent 25 och PointLex

Bisnode, ett företag som ägs av Ratos (70 %) och Bonniers (30 %), är på inköpshumör. I november 2006 köpte man den juridiska nyhetstjänsten PointLex, och i början av januari slog man till med omvärldsbevakningsföretaget Agent 25. Bisnode äger sedan tidigare InfoTorg, PressText och Affärsdata. InfoTorg har för övrigt en ny VD sedan 1 februari: Patrik Attemark.

Bisnode stärker därmed sin ställning som en dominerande aktör när det gäller elektronisk affärsinformation i Europa. Bisnode omfattar ett stort antal bolag i 19 länder. Man omsätter ca 3 miljarder kr per år.

Källa: Affärsvärlden, Bisnode

Petition om Open Access samlar tusentals underskrifter

Mer än 15 000 enskilda forskare och över

500 institutioner har (i dag den 1 februari) skrivit under en petition om Open Access. Bakom petitionen, som kommer att överlämnas till EU-kommissionen, står organisationer som SPARC, JISC m.fl.

Huvudbudskapet i petitionen är att kommissionen skall ställa sig bakom rekommendationerna i EU-rapporten *Study on the Economic and Technical Evolution of the Scientific Publication Markets of Europe*. Bland svenska undertecknare märks bl.a. SICS, Stockholms respektive Göteborgs universitet, SUHF, KB, Vara folkbibliotek, Umeå UB och Vitterhetsakademien.

Även det europeiska forskningsrådet EURAB rekommenderar i en nyutkommen rapport att kommissionen skall fatta beslut om att elektroniska publikationer skall vara tillgängliga genom open access senast sex månader efter publicering.

Källor: Göteborgs universitet, EURAB, www.ec-petition.eu/

Dow Jones köper Factiva

Dow Jones, som tidigare ägde hälften av Factiva, köpte i höstas resterande 50 % av den andre ägaren, Reuters. Köpesumman uppgick till 160 miljoner dollar. Factiva distribuerar affärs- och nyhetsinformation. Dow Jones står bakom en rad olika medie- och nyhetstjänster.

Tillsammans omsatte de två företagen över 2 miljarder dollar år 2006.

Källa: clickZ, DowJones

Ljudböcker i mobilen

Ljudboken, på CD, var tydligen årets julklapp. Dagen före julafton var det utplockat och glest på hyllorna. Men för att

komma ifrån nackdelarna med CD-skivor lanseras i mars särskilda minneskort avsedda att stoppa i mobiltelefonen. Korten innehåller en eller flera ljudböcker i mp3-format, och man kan därmed lyssna var man än befinner sig. (Jo, jag vet att det finns portabla CD-spelare, men hur kul är det att stoppa en sådan i kavajfickan...?)

Minneskortet kommer att kosta mellan 400 och 500 kr.

De stora förlagen har nu tagit över marknaden för ljudböcker. *Natur och Kultur* köpte i januari det fristående förlaget *Storyside*. Tidigare har man köpt *Gammafön* och *Talande böcker*.

Källa: DN, Svensk bokhandel

Bonnier övertar 18 amerikanska tidskrifter

För den nätta summan av 1,4 miljarder kr – eller om det ska vara 2 miljarder kr, uppgifterna varierar - köper *Bonnier* 18 amerikanska tidskrifter från *Time Warner*. Det är framför allt sport- och friluftstidskrifter som förvärvas, som *Ski*, *Outdoor Life*, *Motorboating*, men också tidskrifter som *Popular Science* och *Parenting*.

Förvärvet sägs vara det största svenska medieförvärvet utomlands någonsin. *Bonnier* har de senaste åren satsat hårt på den amerikanska marknaden och man omsätter numera 3 miljarder kr där.

Källa: SvD, Journalisten, Dagens Industri

JBC – världens mest citerade tidskrift

Trodde ni som jag att det var antingen *Nature* eller *Science* som var den mest citerade tidskriften? Fel, fel, fel. Det är *Journal of Biological Chemistry* som vinner den tävlingen, med närmare 1,7 miljoner citeringar under åren 1996-2006.

Tvåa kommer *PNAS* (*Proceedings of the National Academy of Science*), först därefter kommer *Nature* respektive *Science*.

Källa: In-Cites / Sci-Bytes

Google-nytt

Det inte helt obekanta företaget *Google* redovisar en omsättning på 3,2 miljarder dollar för fjärde kvartalet 2006, en ökning med 67 % jämfört med samma period året före. Nettovinsten under samma period uppgick till drygt 1 miljard dollar, en ökning med 175 %.

Google har också blivit framröstat som världens starkaste varumärke. Som svensk kan man glädja sig åt att två av företagen på tio-i-topp-listan har svenskt ursprung: *Skype*, som rankas sjua, och *IKEA* (åtta).

Men än mer intressant är att av de tio starkaste varumärkena tillhör så många som sex företag ”informationssektorn”: Förutom *Google* och *Skype* även *Apple*, *YouTube*, *Wikipedia* och *Nokia*.

Källa: E24, BrandChannel

MSN – när kidsen själva får välja

Hur starkt *Googles* varumärke än är, så visar en norsk undersökning att ungdomarna föredrar varumärket *MSN* framför Google. Med största sannolikhet är det chattandet via *MSN Messenger* som är loket som drar upp MSN i toppen.

Frågan är om det var så klokt av Microsoft att byta namn på sökmotorn *MSN Search* till *Windows Live Search*.

Källa: Pandia

Datainspektionen undersöker Google

Mer Norge: Den norska Datainspektionen (*Datatilsynet*) undersöker nu om *Google* gör sig skyldig till intrång i den personliga integriteten. Man vill bl.a. ha svar på varför sökmotorn sparar de sökandes IP-adresser, och vad de egentligen ska ha informationen till.

Man har tidigare undersökt sökmotorerna *Kvasir* och *Sesam*, och nu är det alltså *Googles* tur. *Googles* representant för personlig säkerhet, Pieter Fleischer, säger i en intervju att uppgifterna endast lagras för att avslöja hackare och för statistiska ändamål. Han säger sig garantera att Google aldrig lämnar ut uppgifter om sina sökningar, exempelvis till annonsörer.

Källa: Aftenposten

SFIS nya webb!

Du har väl inte missat att SFIS nu har en helt ny webbplats – www.sfis.nu !

Där kommer bl.a. tidigare nummer av *InfoBrief*, liksom tidskriften k, att finnas tillgängliga. Ett halvår efter publiceringen blir de fritt tillgängliga för alla. Denna välkomna reform är en följd av att SFIS har undertecknat Berlindeklarationen om Open Access.

InfoBrief är ett nyhetsbrev som ges ut av Svensk förening för informationsspecialister (SFIS).

InfoBrief distribueras elektroniskt till medlemmarna i SFIS.

Redaktör: Jakob Harnesk
E-post: jakob.harnesk@comhem.se

www.sfis.nu

